

Kulturgeografiska institutionens vision för 2012:

Med omvärlden i fokus

Antagen vid Kulturgeografiska institutionens styrelse-
sammanträde 2009-03-31

VISIONEN	3
Institutionens utmaningar	3
Omvärldsanalys	3
Nationellt ledande forskning och utbildning	4
Resurser	6
Administrativa rutiner	6
Studentrekrytering	7
Strategiska åtgärder	8
Studenter och anställda	8
Undervisning på grund- och avancerad nivå	8
Forskning och utbildning på forskarnivå	8
Internationalisering	8
Samverkan och samarbete	8
BILAGA 1: LÅNGTIDSPLAN 2009-2015	9
STUDENTER OCH ANSTÄLLDA	10
Studentkontakter	10
Doktorander och nydisputerade	10
Kompetensutveckling och arbetsmiljöstöd	11
Jämställdhet och likabehandling	12
Infrastruktur och hållbarhet	13
UNDERVISNING PÅ GRUND- & AVANCERAD NIVÅ	15
Kursutbud och koppling till forskningsprofiler	15
Pedagogisk utveckling och nya undervisningsformer	16
FORSKNING OCH UTBILDNING PÅ FORSKARNIVÅ	18
Administrativa och ekonomiska villkor för utbildningen på forskarnivå	18
Forskningsprofiler	19
Seminaries och symposier	20
Handledarkompetens och handledaruppgifter	21
Etiska, juridiska och ekonomiska regelverk	22
INTERNATIONALISERING	23
Samverkan med partneruniversitet	23
Internationalisering av forskningen	24
Internationalisering av forskarutbildningen	25
SAMVERKAN OCH SAMARBETE	26
Nätverk med omgivande universitet och samhälle	26
Alumniverksamhet	27

VISIONEN

Föreliggande dokument är en vision för verksamheten vid Kulturgeografiska institutionen för perioden 2009-2015 och syftar till att universitetets målsättning om att bli nationellt ledande och internationellt framstående också ska gälla för Kulturgeografiska institutionen. Det kräver att verksamheten kontinuerligt behöver ha ett omvärldsperspektiv när det gäller strategiska beslut rörande undervisning och forskning. Omvärldsanalys betyder i detta sammanhang att analysera den egna verksamheten i förhållande till det nationella och internationella vetenskapssamhället som ett underlag till att anpassa verksamhetens inriktning till behov i det omgivande samhället.

Utgångspunkten är det övergripande strategidokument, Långsiktig plan 2009-2013, utarbetat av universitetsledningen, som ska styra verksamheten vid Stockholms universitet. I denna långtidsplan fastslås att verksamheten ska vila på ett vetenskapligt förhållningssätt innefattande fritt kunskapsökande, fri forskning och ett kritiskt tänkande. Vidare ska verksamheten vara kulturbärare, värna demokratiska värden samt vara en arena för fri debatt

Grundutbildningen ska vila på vetenskaplig grund och ge grundläggande insikter i forskning. Målsättningen är att utveckla studenternas självständighet, kreativitet och förmåga till kritisk granskning samt erbjuda ett internationellt perspektiv.

Forskningen ska styras av forskarna själva och generera ny kunskap. Verksamheten ska ha en internationell karaktär och spridas såväl nationellt som internationellt. Forskningen ska också föras ut till omgivande samhälle och fylla samhällets behov av kvalificerade specialister och generalister genom att frambringa skickliga forskare.

Kvalitetsarbetet har hög prioritet på institutionen. Ambitionen är att göra kvalitetsarbetet till en gemensam angelägenhet för hela personalen genom en god arbetsmiljö och möjlighet till kompetensutveckling. Målsättningen är att institutionen ska kännetecknas av ett gott och kreativt arbetsklimat med hög närvaro och solidarisk arbetsinställning.

För att tillgodose studenternas rättighet till forskningsbaserad undervisning är det viktigt att kursutbudet är kopplat till pågående forskning inom ramen för institutionens fyra forskningsprofiler. Genom att tillse att lektorer ges möjlighet till forskning kan denna koppling mellan undervisning och forskning säkras.

Institutionens utmaningar

Omvärldsanalys

De största utmaningarna för samhället under de närmaste decennierna är en snabbt åldrande befolkning, en snabbare ojämn global ekonomisk utveckling, den ojämna världsordningen och ett ökat tryck på den globala miljön. Kulturgeografins bidrag till denna kunskapsuppbyggnad återfinns vi på olika skalnivåer. På mikronivå utforskas hur individer påverkas och påverkas av sin omgivning. På en mer aggregerad nivå analyseras lokala, regionala och globala samspel mellan individer, organisationer och den omgivande kontexten. Här görs det idag snabba framsteg. Grunden för vår forskningsstrategi är därför att slå vakt om och utveckla den starka ställning som den Kulturgeografiska institutionen har när det gäller analys av utvecklingen på olika skalnivåer med därtill hörande teoriutveckling.

Kulturgeografi är ett ämne som har sin styrka i att vara ett perspektivgivande bidrag till kritisk samhällsdebatt. Det rumsliga perspektivet har anammats av många samhällsvetenskapliga discipliner, vilket visar den betydelse man idag fäster vid rumsliga förklaringsmodeller i analyser av samhällsfrågor.

Ett problem som institutionen har tillsammans med andra kulturgeografiska institutioner i landet är att förmedla erbjudandet om ämnet till potentiella sökande. För närvarande är söktrycket lägre än vad som är institutionens ambition. Dock är situationen inte sämre vid institutionen i Stockholm än vid systerinstitutionerna.

Utmaningen för institutionen är att utforma en utbildnings- och forskningsverksamhet som svarar mot de behov av tolkningar och analys som efterfrågas av omvärlden och som samtidigt befinner sig vid forskningsfronten när det gäller teori- och metodutveckling och som kan attrahera sökande med ett ökat söktryck som följd.

Nationellt ledande forskning och utbildning

Utifrån denna bakgrundsanalys kommer institutionens forskning och utbildning under den kommande sexårsperioden att utvecklas inom ramen för fyra forskningsprofiler, nämligen

- Samhällsplanering ur ett miljö-, genus- och fördelningsperspektiv
- Urban och ekonomisk geografi – städer och regioner i nätverk
- Historisk geografi och landskapsstudier
- Befolkningsgeografi, migration och GIS

Dessa forskningsprofiler utgör basen i institutionens övergripande strategier för arbetet med att nå målet om att vara nationellt ledande och internationellt framstående. Ett värdefullt inslag i denna profilinriktade forskning är det ömsesidiga utbytet profilerna emellan, t.ex. inom ramen för de ämnesspecifika temana: Forskningsfokus: Afrika respektive Genus. Därutöver har forskningsprofilerna goda förutsättningar för ämnes- och fakultetsövergripande samarbeten. Inom den historiska geografin med landskapsstudier har detta samarbete pågått under en längre tid, vilket resulterat i gemensamma forskningsansökningar.

Två av profilerna har utvecklats utifrån en tradition där stockholmsinstitutionen varit nationellt ledande under decennier, medan de övriga två är områden som utvecklats i samband med lyckosamma nyrekryteringar av forskarkompetens.

Institutionen har varit nationellt ledande inom den urbaninriktade forskningen under efterkrigstiden. Genom pensionsavgångar sjönk intensiteten under ett antal år, men den börjar åter öka. Idag har forskningsprofilen ett flertal externfinansierade senior- och doktorandprojekt med fokus på den urbana och rurala miljöns transformation och de planeringskonsekvenser den ger upphov till. Viktiga begrepp är makt och miljö. Ett område där institutionen är nationellt ledande och har potential att utvecklas till ett internationellt framstående forskningsfält är regionala och rumsliga analyser med genusperspektiv. Inom detta fält har institutionen för närvarande flera större externa anslag från Vetenskapsrådet, Formas och Vinnova. Den planeringsforskning som haft sin huvudsakliga fokus på situationen i Afrika har varit framgångsrik när det gäller att få externa medel. Avhandlingar inom detta fält har vid flertal tillfällen prisbelönats och rönt internationell uppmärksamhet. Här fortsätter institutionen att inta en ledande ställning nationellt.

Även forskningsprofilen med fokus på urban och ekonomisk geografi har sina rötter i institutionens traditionella stockholmsforskning. Den har under en senare tid ytterligare konsoliderats utifrån ett generellt ökat intresse för urbana regioners ekonomiska utveckling och dess roll i en vidare ekonomisk omvandling. Detta intresse finns hos forskningsfinansiärer, som innebär möjlighet till extern finansiering, samt i den politiska organisationen i stockholmsregionen. Profilen har även haft finansiering från Riksbankens Jubileumsfond och har för närvarande stöd från Formas. Vidare ingår såväl seniorforskarna som doktoranderna i bredare nationella och internationella forskningsnätverk. Centralt inom forskningen är begreppet nätverk, dvs. hur städer och regioner utvecklas och omvandlas i flerskaliga nätverk. Analyser av

vilka nätverk och hierarkier av regioner och städer som utvecklas samt hur dessa är beroende av politisk reglering och policy är viktiga frågor även för det omgivande samhället.

Forskningsprofilen med inriktning mot historisk geografi och landskapsstudier är internationellt välkänd med en stor externfinansierad forskning. Så har t.ex. profilens professor erhållit Vetenskapsrådets stöd till excellenta forskare. Landskapsforskning är också ett starkt växande område internationellt, kring frågor om landskapsomvandling till följd av jordbruksförändringar och de globala miljöhoten. Forskningen i Sverige behandlar bl.a. ekonomiska och sociala drivkrafter bakom landskapsförändring, genusperspektiv på äldre jordbrukslandskap och brukarperspektiv på landskapsvård och landskapsförändring. Under de senaste åren har en tydlig anknytning till global miljöhistoria skapats genom en nu väl etablerad landskapshistorisk forskning i Afrika. Inom denna håller ett bredare internationellt samarbete på att etableras.

Sedan början av 1990-talet har kunskapen om hur befolkningsförändringar påverkar och samspelar med samhällsutvecklingen ökat kraftigt. Mycket av forskningen på området har använt sig av aggregerade data men under senare år har intresset för samspelet mellan befolkning och samhällsförändring på lokal och individuell nivå ökat. Institutionens forskning inom migration och transnationella länkar utvecklas för närvarande till ett framstående forskningsområde. Institutionen ligger också i framkant när det gäller att använda GIS som ett forskningsverktyg för analys av historiska och nutida landskap både i Sverige och globalt, och även för samverkan med institutionens övriga forskningsprofiler. Satsningen på samhällsvetenskapligt inriktad analys av satellitbilder samt *public participatory GIS*, d v s GIS som ett verktyg för medborgarinflytande är vid forskningsfronten inom GIS-området. Inom denna inriktning planeras också en ämnesdidaktisk forskningssatsning i relation till lärarutbildningen i geografi. Institutionen har två stora forskningssatsningar med demografisk inriktning: *The Linnaeus Center on Social Policy and Family Dynamics in Europe* och *Register-based Research in Nordic Demography, SIMSAM*. Vi har även en koppling till Linnécentrum för integrationsstudier (SULCIS). Kopplingen till dessa program kommer ge en möjlighet att fördjupa den befolkningsgeografiska forskningen vid institutionen, bl.a. genom nyrekryteringar.

Gemensamt för samtliga forskningsområden är att de tillämpar en fältmetodik som knyter samman den ideografiska och narrativa metodiken med geografiska informationssystem och -analys. Båda dessa är metoder där stockholmsinstitutionen utvecklat en hög kompetens som skapat förutsättningar för nydanande samverkan mellan kvalitativ och kvantitativ metod och analys. Samtliga forskningsområden har såväl hög vetenskaplig relevans som hög samhällsrelevans vilket innebär att det samarbete som etablerats inom respektive område med "det omgivande samhället" har potential att utvecklas ytterligare. Genom Bolognaprocessen har kopplingen mellan undervisning och forskning blivit tydligare än tidigare, bl.a. genom att uppsatsprojekt integreras i pågående forskningsverksamhet, speciellt på avancerad nivå.

Institutionens utmaning är att konsolidera de nationellt ledande och internationellt framstående forskningsinriktningarna och profilövergripande temana och speciellt stärka de inriktningar som har potential att uppnå denna position. I utmaningen ligger också att uppnå konsensus om hur många inriktningar institutionen storleksmässigt förmår arbeta med när det gäller att hålla sig vid forskningsfronten.

En andra utmaning består i att tillse att institutionen förmår upprätthålla och utveckla kompetensen inom de framgångsrika forskningsprofilerna.

En tredje utmaning finns när det gäller miljöfrågor i samarbete med andra institutioner och forskningsmiljöer.

En fjärde utmaning är att kommunicera institutionens forskningsprofiler i våra utåtriktade kontakter

Resurser

Verksamheten balanserar med fakultetsanslag (UGA och FUF) och externa anslag med ungefär lika stora delar. Av den totala omsättningen står utbildningen på grund och avancerad nivå för 36%, fakultetsfinansierad forskning och utbildning på forskarnivå för 28% och externa forskningsbidrag 36%. De externa forskningsanslagen utgör 57% av de sammanlagda medlen för forskning. Till detta kommer även viss uppdragsutbildning. Institutionen har således redan idag varit framgångsrik när det gäller att konkurrera om externa medel. Detta kan tolkas som ett uttryck för att den forskning som bedrivs vid institutionen har karaktär av nationellt ledande forskning. Detta medför att vi kan garantera att undervisningen på grund- och avancerad nivå vilar på vetenskaplig grund då de flesta lektorer vid institutionen har ett forskningsanslag som bedrivs på 20-50 %. Institutionen försöker också göra det möjligt för lektorer utan externa anslag att få en sammanhängande undervisningsfri period för att kunna formulera forskningsansökningar. De externa anslagen har hittills huvudsakligen varit baserad på en eller två sökande, i de flesta fall enskilda doktorandprojekt. En strategi för framtida ansökningar i syfte att uppnå målet om nationellt ledande och internationellt framstående bör vara att ansökningarna i större utsträckning sker genom gemensamma ansökningar. Anställda vid institutionen är i olika grad delaktiga i större EU-ansökningar men är i mindre utsträckning själva huvudansvariga. Under perioden kommer institutionen att utveckla en kompetens för att också kunna stå som huvudsökande för EU-anslag.

Det tillfälliga överskott som har genererats under senaste åren beror till största delen på ännu icke tillsatta men utlysta anställningar samt tjänstledigheter av olika slag. Överskottet används till kompetensutveckling, för tillsvidareanställda lektorer genom att de kan få en undervisningsfri månad för forskning, samt möjlighet för all personal att delta i konferenser och dylikt. Vidare stöder institutionen icke tillsvidareanställda lärare genom hjälp med karriärplanering. Jämställdhetsarbetet har hög prioritet och kan nu tack vare överskottet bedrivas på ett kvalificerat sätt genom t ex seminarier och workshops. Institutionen arbetar även för höja kvaliteten på de laborativa inslagen i undervisningen både på grund och avancerad nivå, t. ex. genom utökade resurser till GIS-undervisningen samt fler tillfällen för fältkurser.

Det finns en potential att öka forskarutbildningen om man ser till söktryck och kompetens hos sökande. Begränsningen ligger för närvarande i handledarresursen, det vill säga i antalet docenter och professorer samt i storleken på studiestödet från fakulteten.

Institutionens utmaning består i att successivt utveckla gemensamma ansökningar för externa anslag så att de koncentreras till de forskningsinriktningar som har potential att uppnå målet om att vara nationellt ledande och internationellt framstående. Vidare är en utmaning att utnyttja de befintliga resurser som institutionen förfogar över på ett sätt som leder till kompetensutveckling av personal, till kvalitetsarbete samt till arbetsmiljöbefrämjande insatser.

Administrativa rutiner

Institutionen drivet ett ständigt kvalitetsarbete och har fått ett gott instrument i den kvalitetsenkät som besvarats i universitetets översynsprojekt. Genom projektet har kvalitetsarbetet inom det administrativa såväl som inom det vetenskapliga och pedagogiska arbetet synliggjorts. I samband med detta kan vi konstatera att institutionen resursmässigt väl möter de behov av administrativa rutiner och teknisk kompetens som krävs. Den långtgående delegationen från universitetet och fakulteten kräver kontinuerlig kompetensutveckling.

Institutionens utmaning ligger i att fortsätta ett kvalitetsarbete som garanterar att de administrativa resurserna motsvarar de krav på kompetens som krävs för att administrationen av institutionen skall kunna fungera och utvecklas. I denna utmaning ingår också att vidmakthålla och utveckla kompetensen beträffande IT-kunskaper

Studentrekrytering

Vid Kulturgeografiska institutionen ger vi kurser inom tre olika huvudområden; kulturgeografi, samhällsplanering och geografi. Samhällsplaneringen är det huvudområde som varit stabilt framgångsrikt i att rekrytera studenter. Kulturgeografiska institutionen är värdinstitution för Samhällsplanerarprogrammet och där vi har utvecklat samarbete med åtta andra institutioner. Antalet studenter som följer kurser i kulturgeografi har emellertid minskat under en längre period. Ytterligare en tendens är att studenterna lämnar ämnet efter första terminerna. Institutionen har trots detta haft stora studerandegrupper på som examinerats på grund och avancerad nivå från Samhällsplanerarprogrammet. Genom att samhällsplanering nu är ett eget huvudområde med egen termin tre, har behovet av att hålla kvar studenter från kulturgeografikurserna till fortsatta studier blivit tydligare.

För att stärka rekryteringen till kulturgeografi startar vi ett kandidatprogram i kulturgeografi med omvärldsanalys. Detta syftar till att göra kulturgeografi mer synligt och att öka anställningsbarheten hos våra studenter. Geografi som huvudområde har vi på avancerad nivå och i samarbete med Institutionen för naturgeografi och kvartärgeologi. Detta är ett nyligen inrättat samarbetsområde och vi ser framtida möjligheter att ytterligare utveckla kursutbudet inom detta ämnesområde.

Vidare har institutionen ett stort engagemang i kurser och program på avancerad nivå och här finns flera samarbeten med andra institutioner inom och utanför den Samhällsvetenskapliga fakulteten.

Integrationen av lärarutbildningen med Stockholms universitet ger nya möjligheter och utmaningar för geografiutbildningen. Institutionen arbetar redan nu i nära samarbete med Institutionen för naturgeografi och kvartärgeologi för att säkra en forskningsanknytning av utbildningen i huvudområdet geografi, som bl.a. är inriktad mot lärarutbildningen. Det sker dels på grundnivån, men också på avancerad nivå, med ett integrerat Mastersprogram i globalisering, miljö och social förändring. Institutionen planerar att utveckla forskningen kring ämnesdidaktiska frågor som en följd av att utbildningen i geografi i stor utsträckning är knuten till lärarutbildningen. På så vis kan även denna utbildningen forskningsanknytas.

Under senaste år har vi sjösatt en framgångsrik masterutbildning som innebär en viktig resurs även för fortsatta studier. Vi kan förvänta oss ett ökat söktryck på programmen på avancerad nivå vilket innebär en utmaning för institutionen.

En utmaning för institutionen består i att öka studeranderekryteringen till främst Kandidatprogrammet i kulturgeografi med omvärldsanalys och att utveckla information om program och kursutbud, att hitta former för utbildning i geografi på avancerad nivå samt för handläggning av antagningar till avancerad nivå.

En annan utmaning består i att intressera studenterna till fortsatta studier på avancerad nivå genom pedagogisk utveckling genom återkommande pedagogiska seminarier. Att upprätthålla den vetenskapliga och pedagogiska kvaliteten inom de engelskspråkliga masterprogrammen är ytterligare en utmaning. För masterprogrammet i samhällsplanering gäller speciellt att utveckla laborativa inslag anpassade för icke-svensktalande studenter.

Begränsningen för institutionens möjlighet att vidareutveckla en attraktiv utbildning för ökat söktryck såväl på grundnivå och på engelskspråkliga masterutbildningar ligger i den nuvarande bristen på lärare med minst docentkompetens. Det är en utmaning för institutionen att undanröja denna begränsning.

Ytterligare en utmaning består i att utveckla en ämnesdidaktisk forskning i anslutning till främst utbildning i geografi.

Strategiska åtgärder

Studenter och anställda

- ✓ Kompetensen hos studenter, forskarstuderande, lärare och TA-personal ska successivt ökas genom att institutionen utvecklar en gynnsam fysisk och social miljö. Detta omfattar utveckling av pedagogik, tillit och trygghet, jämställdhet och likabehandling samt god och relevant fysisk infrastruktur.

Undervisning på grund- och avancerad nivå

- ✓ Undervisningen ska stå på två ben; vara nära knuten till våra forskningsprofiler och -program och samtidigt vara i nära kontakt med arbetslivets behov.
- ✓ Institutionen ska bevaka kvalitet inom sina kurser och program och arbeta strategiskt med information och marknadsföring
- ✓ Institutionen ska fördjupa och fortsätta utveckla samarbeten; vid Stockholms universitet, internationellt och med det omgivande samhället.

Forskning och utbildning på forskarnivå

- ✓ Institutionen ska sträva efter att nå forskningsfronten och bli nationellt ledande genom fokus på framgångsrika områden inom vart och ett av de fyra forskningsprofilerna samt på områden som kan identifieras som potentiellt ledande forskningsområden, såsom globalt inriktad miljöhistorisk forskning, regional genusforskning inom planeringsområdet, inom nätverksperspektivet inom urbana och ekonomiska frågor samt inom transnationell migration och participatory GIS.
- ✓ Forskningen ska stärkas genom att undervisande lektorer erbjuds sammanhängande forskningstid och genom strategiska nätverk och allianser med forskare och avnämare nationellt och internationellt.
- ✓ Utbildningen på forskarnivå ska regleras genom tydliga ramar samtidigt som en vetenskaplig öppenhet ska råda för att doktorandernas och forskningsuppgiften specifika karaktär ska kunna tillgodoses.
- ✓ Forskarseminarierna ska utvecklas till vår högsta vetenskapliga debattforum.
- ✓ Handledarresursen ska ökas genom att fler lektorer meriterar sig för docent- respektive professorskompetens.

Internationalisering

- ✓ Institutionens internationalisering ska ske genom en medveten internationell publiceringsstrategi.
- ✓ Samarbetet med partneruniversitet och nätverk ska utvecklas och fördjupas i form av internationella forskningsansökningar, t.ex. inom ramen för EUs ramprogram för internationella projekt samt genom lärarutbyte.
- ✓ Samarbetet med svenska universitet inom ramen för USI (Universitet i samverkan för internationalisering) ska fortsätta och utvecklas, speciellt inom ramen för masterprogrammet i samhällsplanering.

Samverkan och samarbete

- ✓ Samarbetet med det omgivande samhället ska utvecklas genom utnyttjande av anställdas kontaktnät.
- ✓ En utveckling av alumniverksamheten kommer att innebära en mer nära och snabb kontaktyta för samverkan på grundutbildning och inom forskning.
- ✓ Upprätta en kommunikationsplan.

BILAGA 1: LÅNGTIDSPLAN 2009-2015

Utifrån dessa övergripande målsättningar har institutionen utformat sin strategi baserad på de teman som ingår i universitetets strategi för perioden 2009-2015. **Mål som ska uppnås under perioden 2009-2012 är markerad med fetstil i denna plan.**

- Studenter och anställda
- Undervisning på grund- och avancerad nivå
- Forskning och forskarutbildning
- Internationalisering
- Samverkan och samarbete

Denna långtidsplan är utformad på basis av en relevansanalys som institutionen genomfört under hösten 2008 med utgångspunkt i de mål som fastställts av universitetsledningen. Genom att diskutera varje tema för sig, har institutionens personal diskuterat fram de delmål som ska gälla för den kommande sexårsperioden. Utifrån diskussion vid ett inledande internt har målen bearbetats av ledningsgrupp och återkopplats till personalen för vidarebehandling.

Med hjälp av en framtidsövning då önskvärda och icke önskvärda framtidsutsikter diskuterades, arbetade personalgruppen gemensamt fram realistiska mål utifrån orealistiska utopier och omformulerade negativa riskscenarier till orealistiska dystopier. På så vis har målformuleringarna fått en utformning som känns möjliga att uppnå och som institutionens anställda kan jobba för att förverkliga.

Ambitionen är inte att på basis av detta dokument utarbeta årliga planer. Däremot är avsikten att årligen diskutera målen för att se till att de beslut som tas på styrelse och i olika beredningsgrupper bidrar till att uppnå målsättningarna.

STUDENTER OCH ANSTÄLLDA

Studentkontakter

Övergripande mål

Genom pedagogisk utveckling skall mötet med studenterna ske med hög professionalitet när det gäller olika gruppers behov och krav.

Studenterna har en särställning vid institutionen. Den stora andelen av verksamheten som utgör undervisning innebär att studenterna alltid står i centrum i diskussionen om kurser och program. Ibland kan dock studenten uppfattas som en neutral aktör utan ålder, kön, etnisk bakgrund, funktionshinder etc. Här finns ett behov av en fördjupad kunskap om olika studentgruppers behov och av insikter om hur olika bemötanden kan uppfattas av studenten.

Delmål:

Nyckeltal

Pedagogiska diskussioner på lärarmöte ska genomföras återkommande

Minst en gång per termin

Skriftliga rutiner mot trakasserier gentemot kollegor/studenter/lärare ska utarbetas. Aktsamhet ska gälla vid individuella möten med studenter för uppsatshandledning eller andra samtal i tjänsterum. Uppsatshandledning efter kontorstid ska undvikas

Ett dokument upprättas

Skriftliga rutiner för hjälp till studenter med funktionshinder ska utarbetas.

Ett dokument upprättas

Ansvarig:

- Studierektor och biträdande studierektor
- Respektive huvudlärare

Doktorander och nydisputerade

Övergripande mål

Under utbildningstiden skall doktoranderna ha en så tryggad situation som möjligt för att kunna koncentrera sig på sitt avhandlingsarbete. Institutionens personalpolitik skall stödja kompetensutveckling och förkovran på ett sådant sätt att doktorander och nydisputerade blir trygga i sin akademiska roll och blir konkurrenskraftiga på arbetsmarknaden.

Doktoranden erbjuds anställning som doktorand i samband med antagning till utbildning, om det inte finns skäl för annan anställningsform. Det innebär att rutiner och procedurer för utbildningen ska vara klara och transparenta. Utbildningen ska dessutom vara upplagd på ett sådant sätt att det ska vara möjligt att kombinera med familjebildning. Ingen doktorand (manlig eller kvinnlig) ska misstänka att det finns en skeptisk inställning hos ledningen när det gäller att vara föräldraledig under doktorandtiden.

Målsättningen är inte att samtliga som examineras från utbildningen på forskarnivå ska finna en fortsatt anställning vid institutionen. Istället skall rörlighet och cirkulation på den akade-

miska arbetsmarknaden uppmuntras och stimuleras. För att öka anställningsbarheten har institutionen en generös inställning till ansökningar om externa anslag efter disputation då ett par år av självständig forskning och lektorsundervisning väsentligt bidrar till konkurrensfördelar vid ansökningar om universitetsanställningar. En viss del av lektorsundervisningen inom grundutbildningen bör om möjligt erbjudas nydisputerade med externa forskningsanslag. I samband med detta finns det ett behov av att särskilt uppmärksamma kvinnliga nydisputerades villkor då det framkommit att dessa i större utsträckning än manliga lämnar det akademiska livet efter avslutad forskarutbildning. Förutom den osäkerhet som alla nya lektorer och undervisande lärare oundvikligen känner, har kvinnliga lärare en extra belastning som hänger samman med den ojämlika könsfördelningen bland seniora lärare och forskare. Kvinnliga lektorer tvingas erövra respekt både som oerfaren lärare och som kvinna. Här finns ett behov av särskilt stöd.

Rörligheten bland unga forskare innefattar också målsättningen att öka internationaliseringen. Såväl unga forskare med utbildning utanför Sverige som väljer att förlägga sin forskarutbildning eller post.doc-period vid institutionen som de "egna" som väljer att resa utomlands bör särskilt uppmuntras och ges karriär- och mentorstöd.

Delmål:	Nyckeltal
Regelbundna utvecklingssamtal innefattande samtal om arbetslivet efter avhandlingen skall vara en del i handledningen.	Årlig markering i individuella studieplanen
Nydisputerade som fått externa forskningsanslag ska ges möjlighet till lärarträning.	Minst två nydisputerade per läsår
Post-doc, biträdande lektorer och andra nyanställda med undervisning ska erbjudas en mentor, vilket också inkluderar ett speciellt mentorprogram för nya kvinnliga lärare.	Varje nyanställd erbjuds mentor inom en månad efter anställningen
Stöd till nya lärare, t.ex. genom auskultationer hos mer seniora lärare.	Varje ny lärare erbjuds ett auskultationstillfälle under sin första undervisningstermin

Ansvarig:

- Prefekt
- Huvudhandledare
- Studierektor och biträdande studierektor för utbildning på grundnivå och avancerad nivå
- Studierektor för utbildning på forskarnivå

Kompetensutveckling och arbetsmiljöstöd

Övergripande mål

Tillsvidareanställda lärare, forskare och TA-personal ska få stöd för kompetensutveckling som förhindrar arbetsrelaterade sjukskrivningar och stressymptom vilka inverkar negativt på institutionens kärnverksamhet. Kompetensutvecklingen kan också vara ett led i utveckling av

nya rutiner för institutionen som helhet. Lektorer och professorer ska ges möjlighet till sammanhängande forskningstid.

Enligt den medarbetarenkät som genomförts är arbetstillfredsställelsen hög bland institutionens personal. Dock vittnar många om en hög arbetsbelastning med tillhörande risk för negativ stress och svårigheter att genomföra arbetsuppgifterna på ett optimalt sätt. Det ligger delvis i verksamhetens karaktär och sannolikt inte något som är möjligt (kanske inte heller önskvärt) att helt eliminera. Däremot finns ett behov av att hitta former för återhämtning, t.ex. genom vissa sammanhängande perioder av relativt sett lugnare arbetstempo. Behovet av sådan återhämtningstid ser olika ut för olika personalkategorier, vilket bör uppmärksammas. Påslaget av stressfunktioner kan också mildras genom att ha någon att ”prata av sig hos”. För detta ändamål kan ett internt mentorsprogram vara värdefullt. ”Privatisering” av arbetsuppgifter, som exempelvis kurser ska undvikas och arbetsbeskrivningar ska utformade så att en uppgift lätt kan tas över av andra anställda inom samma personalkategori.

En god arbetsmiljö främjas av friskvård och fysisk aktivitet. Det är en verksamhet som institutionen i allt större utsträckning börjat uppmuntra. Särskilt stöd kan ges för igångsättning av ett aktivitetsprogram. I samband med gemensamma personalmöten finns en ambition att genomföra olika former av hälsobefrämjande aktivitet. Även välbefinnande i övrigt är viktigt för en god och kreativ arbetsmiljö. Institutionen har därför ambitionen att stimulera sådana former av friskvård som upplevs positivt av medarbetarna och som höjer välbefinnandet i arbetet och minskar den negativa stressrisken.

Delmål

Nyckeltal

Samtliga lärare skall inom en treårsperiod vid något tillfälle ha möjlighet att få en sammanhängande tid för egen forskning i minst 10 veckor under terminstid.

Minst ett tillfälle per lärare

Stöd för friskvårdsinsatser och uppmuntra att delta i motionstävlingar etc.

En gemensam friluftsdag per termin

Genom att underlätta för olika personalgrupper att periodvis frigöras från sina dagliga arbetsuppgifter skall kompetensutveckling uppmuntras.

Minst ett tillfälle per anställd

Mentorstöd för lärare och TA-personal

Varje anställd ska erbjudas mentor

Ansvarig:

- Prefekt
- Studierektor och biträdande studierektor för utbildning på grundnivå och avancerad nivå
- Administrativ chef
- Skyddsombud

Jämställdhet och likabehandling

Övergripande mål

Institutionen skall under perioden utvecklas till i arbetsplats där jämställdhet och likabehandling råder såväl när det gäller representation och resurstilldelning som utvecklingsmöjligheter.

En god arbetsmiljö innebär en miljö utan trakasserier och ojämställda villkor. Det gäller såväl kön som etnicitet, sexuell läggning och funktionshinder. Det jämställdhetsarbete som bedrivs på institutionen bland annat på initiativ av jämställdhetsgruppen bör utvidgas till att omfatta fler aspekter. För att nå framgång bör detta arbete bygga på kunskap och insikter om de mekanismer som tenderar att skapa diskriminering och trakasseri. Därav behovet av kompetensutveckling inom detta område. Genom att fortsätta den medvetna strategin med seminarier och uppföljande diskussioner, kan t.ex. genusordningen på institutionen "framkallas", dvs synliggöras genom systematiskt analysarbete. Därmed kan också de delar av verksamheten som motverkar jämställdhet elimineras.

På grundnivå råder en viss övervikt av kvinnliga studenter. På avancerad nivå är könsfördelningen relativt jämn. Jämställdhetsgruppen har ett ansvar för att bevaka frågan. På utbildningen på forskarnivå har könsfördelningen blivit alltmer ojämn. Under en följd av år har de kvinnliga sökande konkurrerat ut de manliga. Genom särskild uppmärksamhet av frågan har trenden vänts, bland annat till följd av utformning av utlysningarna. Frågan kommer att bevakas också fortsättningsvis. Könsfördelningen bland lektorena har till följd av pensionsavgångar förändrats på så vis att samtliga tillsvidareanställda lektorer, med ett undantag, är män. Institutionen kommer att arbeta för en mer jämställd personalsammansättning.

Institutionens mer kvalificerade jämställdhetsarbete med att "framkalla genuskulturen" kommer att fortgå. Den jämställda institutionen har inte bara en jämn könsfördelning. I benämningen ingår också att det på arbetsplatsen råder en kultur som inte missgynnar individer på grund av kön. Det handlar om fördelningen av resurser och arbetsuppgifter, om tilltal och bemötande och om frihet från trakasserier av sexuell karaktär.

Delmål

Nyckeltal

Utveckla och tillämpa verktyg för att "framkalla genusordningen", dvs systematiskt synliggörande,

Utarbetande av en manual för genusframkallning

Återkommande mångfaldsseminarium med information om diskriminering, med inbjuden talare. Uppföljningar med effektanalys.

Ett seminarium per läsår

Återkommande jämställdhetsseminarium med diskussion om det institutionsinterna jämställdhetsarbetet. Gruppvisa uppföljningar med effektanalyser.

Ett seminarium per läsår

Ansvarig

- Prefekt
- Samtliga anställda
- Studenter på grund- och avancerad nivå

Infrastruktur och hållbarhet

Övergripande mål

Samtliga anställda ska ha tillgång till egen arbetsplats och egen dator. Som en geografisk institution bör tillgången till kartmaterial, såväl historiska som digitala vara god och av hög vetenskaplig kvalitet.

En central förutsättning för en fungerande verksamhet vid en akademisk organisation är ett gott infrastrukturellt stöd. Det innefattar lokaler och material, men viktigast av allt ett kvalificerat bibliotekssystem och ett tryggt och säkert datasystem. Den digitala tid vi lever i har förändrat det vetenskapliga arbetets infrastruktur på ett genomgripande sätt som förbättrat möjligheten till datalagring, bearbetning och analys/tolkning. Vidare har möjligheterna till gränslös kommunikation och informationsutbyte ökat. Samtidigt har tekniken medfört nya stressfaktorer, såsom oro för att förlora data, för att missa viktig information etc. Det finns därför ett behov av långsiktighet i informations- och datalagringsförsörjningen. Mängden informationstillfällen har också ökat, inte minst i form av institutionsintern mailkorrespondens. Till infrastrukturen hör också den tekniska servicen i form av el, tele, värme samt renhållning. En allmän sparsamhet bör gälla för institutionen på samma sätt som vi förväntas bidra till en hållbar samhällsutveckling i övrigt. Genom det automatiska belysningsystemet som införts, reducerar vi elförbrukningen. Ett område där vi har möjlighet att genomföra förbättringar är att införa källsortering.

Delmål:

Översikt över relevanta tidskrifter och månatlig information om ny litteratur

Nyckeltal

Avtal med biblioteket om översikt

Ett elektroniskt system för svenska källor

Utarbetande av manual för källor

Utveckling av en mailpolicy för intern och extern kommunikation (innefattande regler för back-up och diari föring).

Utarbetande av manual för mailkommunikation

Kontinuerlig information om institutionens IT- och AV-resurser samt användningen av dessa.

Ett måndagsmöte per termin behandlar IT och AV

Plan för Miljöcertifiering för att erhålla miljödiplom genom utarbetande av miljöplan, införande av källsortering samt utarbete arbetsplan för energireducering.

Miljöplan för certifiering

Utveckling av ett digitalt kartbibliotek – en resurs för uppdragsutbildning

Utarbetande av manual för kartbiblioteket

Efterfrågestyrda IT-system i samverkan med andra institutioner.

Utveckling av ett IT-system

Långsiktig uthållighet i informationsförsörjningen.

Utveckling av riktlinjer för information

Ansvarig

- Prefekt
- IT-ansvarig
- Miljöombud

UNDERVISNING PÅ GRUND- & AVANCERAD NIVÅ

Kursutbud och koppling till forskningsprofiler

Övergripande mål

Undervisningen vid institutionen, såväl på grund som på avancerad nivå, ska vara väl integrerad med institutionens forskningsprofiler.

Kursplanerna ska spegla den inriktning som finns forskningsmässigt. Samtidigt bör kursplanerna inte vara skrivna utifrån enskilda lärares eget forskningsintresse på ett sätt att kursplanerna måste skrivas om när kursen övertas av en ny lärare. På avancerad nivå kan enskilda kurser i större utsträckning vara kopplade till forskare och forskargrupperns pågående arbeten. All undervisning ska ske på vetenskaplig grund. Det innebär att ansvariga lärare ska ha lägst doktorexamen. Vidare ska ambitionen vara att även docenter och professorer deltar i undervisningen på grundnivå. Doktoranders undervisning ska användas på det mest lämpliga sätt, såväl för doktoranden som för institutionen och för studenterna. Det innebär i normalfallet att doktorandernas undervisningsinsatser huvudsakligen ska vara assistenttjänstgöring och seminarieverksamhet och endast undantagsvis i form av kursansvar och föreläsningar. Undervisningen ska medföra en god balans mellan inläring av ämnesstoff och träning i vetenskaps(ämnes)teori och metodologi. Undervisningen ska även träna studenterna i färdigheter såsom litteratursökning, litteraturanalyser, metoder, muntlig och i skriftlig framställning.

GIS-undervisning är en viktig del i vår undervisning och målet är att utveckla en kompetens och en infrastruktur som optimerar möjligheten att erbjuda denna form av undervisning på ett nationellt ledande sätt.

Delmål

Nyckeltal

Grundkurserna ska förmedla centrala (vetenskaps)-teoretiska och metodologiska baskunskaper

Kursplaner som explicit presenterar baskunskaper inom teori och metod.

GIS-undervisningen ska utvecklas genom mer utvecklad handledning i samband med uppsatsskrivande, genom fler GIS-datorer samt genom kortkurser i GIS

Ny datasal utrustas,
Kursplan för kortGIS
Utbildning av GIS-handledare

Såväl på grundnivå som på avancerad nivå ska varje moment/kurs innehålla lärandemål kopplad till generiska färdighet som skrivfärdighet och metodträning.

Översyn över institutionens lärandemålen kring generiska färdigheter

Lärandemålen för gemensamma kunskaper ska utvecklas så att de förmedlar en progression i kompetens när det gäller ämnesteorier, vetenskapsteori och metod.

Utarbetat dokument om gemensamma lärandemål för olika utbildningsnivåer

Ansvarig

- Studierektor och biträdande studierektor för grundnivån och avancerad nivå
- Huvudlärare för KG, SPL och GIS
- Kursenhetsansvariga

Pedagogisk utveckling och nya undervisningsformer

Övergripande mål

Nya undervisningsformer för att möta studenternas förväntningar och arbetsmarknadens behov ska successivt utvecklas.

Inom samhällsplanarutbildningen kommer alltfler laborativa moment att utformas. Målsättningen är att samtliga delmoment ska innehålla någon form av laborativt inslag. Även i andra program ska hantverksträning vara ett viktigt inslag. Till detta hantverk hör att kunna använda de vetenskapliga verktygen. Till den utvecklade pedagogiska målsättningen hör också att utforma alternativa inlärningsgynnsamma examinationsformer. I samband med anpassningen till Bologna-modellen, har institutionen utvecklat arbetet med lärandemål och 7-gradiga betygskriterier. Under den kommande perioden, ska den arbetsmodell som utformats utvärderas och analyseras så att formerna för användandet kan kalibreras mot varandra.

Den vetenskapliga träningen lärs också in genom debatt och diskussioner vid seminarier. Målsättningen är att erbjuda en god och kreativ seminariekultur på alla nivåer, från grundnivå till forskarnivå. En sådan kultur utvecklas bäst inom ramen för kollegial professionalism där var och en tar både personligt och yrkesmässigt ansvar för det akademiska arbetet och där undervisning och forskning styrs av etisk medvetenhet, av generositet och eftertänksamhet, av gästfrihet och omtänksamhet. Eftertänksamheten innebär att sakargument och en respektfull kritisk inställning skall styra vår akademiska verksamhet.

Den pedagogiska utvecklingen gynnas av en öppen debatt om olika formers relevans. Genom seminarier och deltagande i varandras undervisningsinsatser, kommer den pedagogiska medvetenheten och förnyelsen att utvecklas. Vidare ska arbetet utvecklas genom lärarutbyte med samarbetsuniversitetet och erfarenheterna från andra lärosäten spridas genom presentationer på seminarier och lärarmöten. Inom institutionen ska nya lärare erbjudas mentorer bland de äldre lärarna, vilket också innefattar auskultationer på de äldres undervisningsmoment.

Delmål

Nyckletal

Pedagogiska mentorer och auskultationer

Fem mentorer bland seniora lärare utses

Träning av studenter i de vetenskapliga verktygen: problematisering, analysering, kritisk granskning

Studentuppgifter utvärderas vid ett lärarmöte per termin

Gästlektorat, bl.a. lärarutbyte med partneruniversitet

Minst två gästlärare från samarbetsinstitutioner per år

Information om seminarier som undervisningsform för utländska studeranden

Ett informationstillfälle för utländska studenter per termin.

Enhetlig lärarplattform för interaktiv information.

Samtliga kurser/moment kommunicerar genom Mondo

Pedagogiska seminarier med utbyte av erfarenheter och tips.

Ett pedagogiskt seminarium per termin.

Utveckling av nya examinationsformer och betygsskala

Examination och betygsskala utarbetas vid lärarmöten

Samarbete med andra institutioner kring kursutbud

Två formaliserade samarbeten utarbetas

Ansvariga

- Prefekt
- Studierektorer och biträdande studierektor för grundnivån, avancerad nivå och forskarnivån
- Huvudlärare i KG, SPL och GIS
- Samtliga lärare på institutionen

FORSKNING OCH UTBILDNING PÅ FORSKARNIVÅ

Administrativa och ekonomiska villkor för utbildningen på forskarnivå

Övergripande mål

Forskarutbildningens ramar och riktlinjer ska vara så entydiga och genomskinliga att doktorandernas fokus kan vara riktad mot sin uppgift att genomföra utbildningen.

Samtidigt som ett regelverk för forskarutbildningen inte kan och inte bör utformas så att det inte finns utrymme för anpassning till vars och ens behov och inriktning, bör direktiven vara skriftligt formulerade så att varje ny doktorand kan tillägna sig informationen i samband med anställningen. Denna trygghet gynnas också av en introducerande obligatorisk kurs, innehållande såväl praktisk information som reflektioner kring utbildningens mål och genomförande.

Samtliga doktorander ska ha en god ekonomisk situation, vilket innebär att de studenter som antas ska erbjudas doktorandanställning med tillhörande anställningsvillkor. Dock kan i vissa situationer annan finansiering gälla, t.ex. anställning på annan högskola eller hos annan arbetsgivare. Oavsett anställningsform skall dock principen vara att doktoranden ska följa undervisning och seminarieverksamhet vid institutionen och delta i den vetenskapliga verksamheten. Vid antagning av doktorand, ska hänsyn tas till sökandes förväntade förmåga att tillgodöra sig utbildningen, men även till planerad forskningsinriktning. Målsättningen är att de sökande som antas har en forskningsplan som överensstämmer med institutionens prioriterade forskningsprofiler.

Inom ämnet kulturgeografi pågår en viss förändring när det gäller formerna för publicering. Den traditionella monografin ersätts allt oftare av sammanläggningsavhandling. Vid institutionen görs ingen rekommendation när det gäller vilken form den enskilda doktoranden lämpligen bör välja. Däremot skall det vara tydliga kriterier för vad som gäller för respektive publiceringsform. En policy för hur en monografi respektive sammanläggningsavhandling ska vara utformad ska utformas för att ge doktoranden och dennes handledare vägledning i val av avhandling. Detta gäller också för det språk som avhandlingen ska författas på. Den kan skrivas på svenska eller engelska och ämnesval och inriktning bestämmer i stor utsträckning språkval. Dock är det speciellt viktigt att en monografi på svenska får internationell uppmärksamhet genom en engelskspråklig tidskriftsartikel eller konferensbidrag.

Forskarutbildningens kursverksamhet genomförs i allt större utsträckning genom nationella och internationella forskarkurser. När det gäller kurser inom ramen för det nationella forskarutbildningsprogrammet, står institutionen för resor och uppehälle för de doktorander som reser till dessa. När det gäller internationella kurser och kurser utanför detta program är ersättningsfrågan inte lika tydlig. I första hand bör eventuella externa anslag och stipendiefonder användas för sådana resor. Dock bör en budgetpost inrättas för att göra det möjligt för samtliga doktorander att på lika villkor delta i angelägna forskarutbildningskurser.

Delmål

Nyckeltal

Den skriftliga anvisningen för utbildningen på forskarnivån ska kontinuerligt uppdateras och prövas utifrån dess anvisade ramar och riktlinjer.

Anvisningarna går igenom en gång per läsår.

En obligatorisk introduktionskurs hålls årligen för nyantagna doktorander. Behovet av ordentlig introduktion med praktisk information tillgodoses genom skriftlig dokumentation

Obligatorisk introduktionskurs en gång per läsår

En publiceringsstrategi för monografi respektive sammanläggningsavhandling utarbetas.

Ett dokument om publicering

Avsättning av medel i institutionens och externa forskningsprojekts budget för internationell forskningsverksamhet.

Internationalisering en budgetpost på institutionen

Ansvarig

- Studierektor för utbildning på forskarnivå
- Handledarkollegiet
- Doktorandhandledare
- Doktorandkollektivet

Forskningsprofiler

Övergripande mål

Institutionens forskning ska ske inom ramen för de fyra identifierade forskningsprofiler där forskningen är framgångsrik och där det finns förutsättningar att utveckla en nationellt ledande position.

För att uppnå detta krävs det att institutionens verksamhet mobiliseras mot att utveckla dessa inriktningar ytterligare. Det innebär också att det ligger i hela institutionens ansvar och intresse att utveckla de forskningsidéer som ryms inom ramen för dessa profiler. Även om de forskningsprofiler som identifierats, är samtidigt breda och rymmer många olika inriktningar.

Då det i allt större utsträckning krävs att forskningen utvecklas inom ramen för större forskningsmiljöer, är det en målsättning att detta också ska utmärka den forskning som bedrivs vid institutionen. Det innebär också ett behov av att tydligare precisera den inriktning som respektive forskningsprofil ska ha under kommande programperiod. Detta ger också en möjlighet till större forskningsansökningar med flera forskare delaktiga. Det kräver också ett utrymme för undervisande personal att förkovra sig och att få sammanhållen tid för forskning.

Den möjliga motsättning som ligger i universitetets strategi att vara nationellt ledande och de krav som i allt större utsträckning krävs av externa finansörer att arbeta tvärvetenskapligt, innebär en utmaning att bearbeta och finna former för.

Till målet att bli ledande inom våra forskningsprofiler hör också att kommunicera våra resultat såväl i vetenskapliga sammanhang som i media och utåtriktad verksamhet. Sådan verksamhet ska också få det utrymme som det är värt.

Delmål

Nyckeltal

Ökad kompetens när det gäller ansökningsförfarande och kriterier för ansökningsbedömningar.

En seminarium per läsår kring forskningsansökningar

Former för gemensamma programansökningar ska utvecklas. (Även tillsammans med andra institutioner)

Lista över alla deltagare i externa ansökningar

Kommunikation av forskning via media, forskardagar etc. ska vara meriterande.

Samtliga doktorander har ett kommunikativt inslag i sin ISP

Ökad kompetens när det gäller internationella publikationer

Sammanhållen tid för forskning ska eftersträvas.

Ökat antal forskare som publicerar sig internationellt
Varje lärare redovisar sin sammanhållna forskningstid

Ansvarig

- Prefekt
- Professorskollegiet
- Seniora forskare

Seminarier och symposier

Övergripande mål

Seminarieverksamheten ska hålla en hög ambitionsnivå genom doktoranders presentationer i form av ett-årsseminarium, halvtidsseminarium och slutseminarium samt genom att institutionens seniora forskare deltar med sina forskningsrön och genom inbjudna gästers presentationer.

En konstruktiv och kreativ vetenskaplig verksamhet förutsätter en god och livaktig seminarieverksamhet. För att skapa den goda och aktiva forskningsmiljön skall deltagandet på seminarierna ha hög prioritet, såväl hos doktorander som hos seniora forskare. Det gäller även forskare som endast finns på institutionen under viss tid. Detta kräver att seminarieinnehållet känns meningsfullt och bidrar till diskussion och debatt. Behovet av olika former av diskussioner gör att seminarieverksamheten bör vara bred och variationsrik. Vissa seminarier har intern karaktär och behandlar konkreta vetenskapliga frågor, såsom metodproblem, hur man söker forskningsanslag etc., andra seminarier har karaktär av examination genom de seminarier där doktorander presenterar sina vetenskapliga framsteg. Åter andra seminarier har formen av en vetenskaplig diskussion utifrån en presentation av en inbjuden forskares redovisade forskning. Oavsett karaktär på seminariet skall ett respektfullt och nyfiken förhållningssätt eftersträvas där olika vetenskapliga traditioner och inriktningar kan presenteras och bli respekterade.

Med jämna mellanrum bör seminarieverksamheten tillåtas att utsträckas till en hel dag, då samtliga aktiva forskare vid institutionen presenterar sina pågående forskningsresultat. Den gemensamma seminarieverksamheten bör också utvecklas till mer utåtriktad verksamhet genom större konferenser och symposier kring specifika forskningsprofiler eller för mer generell

la verksamheter. Så bör institutionen exempelvis planera för att inom planeringsperioden erbjuda sig att hålla den årliga nordiska geografkonferensen.

Delmål

Nyckeltal

Målet med högre seminarieverksamheten ska formuleras och hållas levande.

Dokument om olika former av seminarier i skriftligt

Seniora forskare ska vara föregångare när det gäller seminariedeltagande och presentation av forskningsresultat

Vid minst ett seminarium per läsår presenterar en senior forskare sin forskning

Återkommande minisymposier, ”All researcher’s day”

Ett symposium för alla aktiva forskare varje 1,5 år
En plan för konferensen

Genomförande av Nordic Geographers Meeting i Stockholm NGM

Seminarier ska ha olika form och olika karaktär. Samtliga former ska ha samma vetenskapliga karaktär och den goda seminariekulturen ska värnas.

Ett seminarium om vad som utmärker en god seminariekultur.

Ansvarig

- Seminarieansvarig (prefekt, studierektor för forskarutbildningen)
- Forskningsprofilsansvarig
- Hela forskarkollektivet
-

Handledarkompetens och handledaruppgifter

Övergripande mål

Kvaliteten på institutionens forskarutbildning ska garanteras genom att varje huvudhandledare har genomgått en handledarutbildning.

I utbildningen till forskare spelar handledaren en allt större roll och kravet på handledarkompetens har kommit att fokuseras alltmer. För att utveckla denna kompetens, skall ett av läsårets handledarmöte fokusera på handledarfunktionen utifrån ett pedagogiskt perspektiv, antingen genom en inbjuden inspiratör eller genom egna reflektioner. På så vis kan erfarenheterna från handledarutbildningen följas upp.

Eftersom doktorand-handledarrelationen är en nära och långvarig relation, har genusaspekten en inte obetydlig roll. Det bör därför finnas en kontinuerlig vaksamhet kring på vilket sätt genus kan spela roll i relationen och om det är någonting som kan inverka menligt på doktorandens utveckling och förkovran.

För att undvika de problem som kan uppstå i samband med doktorand-handledarrelationen bör målsättningen vara att handledarfunktionen utvidgas till fler personer och att såväl huvudhandledare som biträdande handledare utövar ett aktivt handledarskap. I normalfallet kommer båda handledarna från institutionen, men i vissa fall kan det vara av större värde att den biträdande handledaren kommer från annan institution eller omgivande samhället. Huvudhandledaren skall dock alltid vara anställd vid institutionen.

När handledarrelationen trots goda försök inte fungerar på ett kreativt sätt för doktoranden måste ett handledarbyte ske. För att det ska vara så skonsamt som möjligt och ta så lite tid från forskarstudierna som möjligt bör det finnas klara rutiner för bytet. Dock ska handledarbyte endast ske i undantagsfall.

Delmål

Handledarrelation skall vara föremål för kontinuerlig diskussion och erfarenheterna från handledarutbildningen skall följas upp årligen

**Huvudhandledare och biträdande handledare ska sät-
tas samman så att de blir ett fungerande team. Nydis-
puterade ska ges chans till handledarmeritering.**

Utformning av rutiner för byte av handledare.

Kompetensen rörande genusaspekter i samband med handledarrelationen ska utvecklas

Nyckeltal

Ett handledarmöte behandlar handledarrelationen

Lista över handledarpar upprät-
tas.

Rutiner för handledarbyte utfor-
mas skriftligt

Ett handledarmöte behandlar
genusaspekten

Ansvarig

- Studierektor för forskarutbildningen
- Handledarkollegiet
- Doktorandhandledare

Etiska, juridiska och ekonomiska regelverk

Övergripande mål

Forskning och forskarutbildning ska bedrivas med tydligt och genomskinligt regelverk för etiska och juridiska frågor.

För att uppnå målsättningen att uppnå och vidmakthålla positionen som nationellt ledande och internationellt framstående inom institutionens forskningsprofiler måste institutionen värna och aktivt debattera de etiska frågor som är integrerade i god forskning. Det handlar om rutiner för förvaring av forskningsmaterial och om hur vi förhåller oss till våra informanter och intervjupersoner. Men det handlar också om hur vi förhåller oss till varandras forskningsperspektiv och forskningsområden. Det handlar också om det kollegiala förhållningssättet och om att inte skapa misstro och misstänksamhet genom dolda agendor och dubbla budskap.

Delmål

Utveckling av kompetens kring juridiska och etiska regler för forskningsprocessens olika delar.

Nyckeltal

Ett seminarium om juridik och etik.

Ansvarig

- Prefekt
- Hela institutionen

INTERNATIONALISERING

Samverkan med partneruniversitet

Övergripande mål

Fältarbeten och exkursioner i olika delar av världen ska värnas och utvecklas, bland annat genom utveckling av samarbete med de universitet som det finns upprättade samarbetsavtal med.

Internationella utbyten utmärker den geografiska forskningen och undervisningen vid institutionen. Många av våra upprättade avtal för Erasmus-utbyte är för närvarande inte fullt utnyttjade och fyller inte den roll de skulle kunna ha. Här finns en potential för utveckling av internationalisering. För att knyta detta samarbete närmare de forskningsprofiler och de undervisningsprogram som präglar institutionens forskning och undervisning, skall avtalen preciseras för att integreras i övrig verksamhet. Genom en tydligare koppling kan i större utsträckning än hittills studenter och doktorander stimuleras till studentutbyte. För att konkretisera samarbetet ska också besök på universiteten uppmuntras. I samband med att forskare och lärare i andra sammanhang besöker länder och städer där det finns ett samarbetsavtal, bör man försöka etablera kontakt med partneruniversitetet ifråga.

Partneruniversitetet ska också i den mån det är möjligt anlitas i samband med exkursioner och fältkurser på grund- och avancerad nivå.

Delmål

Nätverk

Utveckling av samarbete för fältkurser mellan partneruniversitet

En fältkurs per år går till universitet vi har avtal med

Inventering av kursutbud på våra partneruniversitet för ökat studentutbyte och lärarutbyte

Lista på kurser upprättas

Information till studenter och doktorander om korttidsutbyte med andra universitet

Skriftlig information utformas

Marknadsföring av utbildningen utomlands för samhällsplanerarprogrammet och kulturgeografiprogrammet samt på mastersprogrammen

Engelskspråklig informationsbroschyr utformas

Ansvarig

- Studievägledare
- Studierektor och biträdande studierektor för grund- och avancerade nivå och för forskarutbildningen.
- Huvudlärare

Internationalisering av forskningen

Övergripande mål

Institutionens internationella forskarutbyte ska utökas och i vissa delar formaliseras.

Redan nu är deltagandet i internationella konferenser omfattande, men kan utvecklas och formaliseras mer. Det kan bland annat ske genom finansiellt stöd till resa och konferensavgift för forskare och doktorander med antagna konferenspapers. Konferenserna bör dock i det sammanhanget vara centrala för institutionens forskningsprofiler och innebära möjlighet till kontaktskapande inom internationella forskarnätverk. Internationaliseringen bör också utvecklas genom utveckling av kontakter med utländska professorer, t.ex. genom att erbjuda tillfälliga gästprofessurer inom ramen för externa forskningsanslag eller genom att ansöka de medel som ställs till förfogande för sådana ändamål från universitetsledningen.

Allt större del av internationaliseringsarbetet sker inom ramen för externa forskningsanslag från Europeiska Unionen. Möjligheten att utarbeta sådana forskningsansökningar kräver en utvecklad kompetens på området samt utvecklandet av europeiska nätverk. Samtidigt som sådana stora ansökningar kan vara tids- och kostnadskrävande, bör de utgöra en rimlig andel av institutionens verksamhet. Dock bör varje sådan ansökan noggrant analyseras utifrån dess värde som internationaliseringspotential i förhållande till de forskningsprofiler som institutionen prioriterat.

Av tradition har ämnet kulturgeografi endast en del av sin publiceringsverksamhet inom ramen för internationell tidskriftspubliseringsverksamhet. Såväl doktorandarbeten som senioras texter publiceras även i form av monografier, på engelska eller svenska. Den internationella publiceringen är avgörande för möjligheten att kunna exportera forskningsresultat och teorier och för att delta i den internationella ämnesutvecklingen. Samtidigt finns ett behov av såväl den mer omfattande utredningen av en frågeställning som en monografi utgör som svenskförfattade texter för den inhemska debatten och kommunikationen med det omgivande samhället. Institutionen ska eftersträva en god balans mellan dessa publikationsformer. Det är inte eftersträvansvärt att all publicering från institutionen sker i form av internationella tidskriftsartiklar. Däremot är det en målsättning att alla större forskningsprojekt genererar minst en internationell artikel i en tidskrift med peer-reviewförfarande. I övrigt bör karaktären på forskningsprojektet avgöra publikationsformerna.

Delmål

Konferensdeltagande bekostas av institutionen för forskare och doktorander med konferenspaper

Varje större projekt ska generera minst en internationell publicering.

Medel för att göra det möjligt att erbjuda gästprofessurer till utländska professorer ska sökas vid externa ansökningar och vid universitetsinterna utlysningar.

Kompetensen för att utforma EU-ansökningar ska öka genom kontakt med stödfunktioner på universitetet och genom utveckling av nya samarbetspartners.

Nyckeltal

Tre konferensdeltagande bekostas av institutionen per år.

Lista över internationell publicering.
Minst två ansökningar som innehåller medel för gästprofessor

Minst en större EU-ansökan inlämnas.

Ansvarig

- Prefekt
- Professorskollegiet
- Seniora forskare

Internationalisering av forskarutbildningen

Övergripande mål

Internationaliseringen av utbildningen på forskarnivå ska ske på ett sätt som integrerar de internationella relationerna med de nationella och inhemska.

Graden av internationalisering är en delvis kontroversiell fråga. Vad som uppfattas som en positiv utveckling av vissa är negativt för andra. Vad alla dock är överens om är att målsättningen ska vara att institutionen har en omfattande internationell verksamhet och många internationella kontakter. Det får inte uppfattas som ett tvång och det bör inte innebära att svenska kontakter och svenska insatser inte värderas efter förtjänst. Inom ett ämne som geografi med önskemål om att delta i samhällsdebatten måste en stor del av verksamheten också ske på det inhemska språket.

Internationaliseringen bör sålunda inte innebära krav på att samtliga externfinansierade projekt måste ha internationella kontakter eller att man måste ha en termin utomlands. Däremot är det ett önskemål att såväl doktorander som masterstudenter gör en del av sin utbildning vid ett universitet utanför Sverige, förslagsvis vid något av institutionens partneruniversitet.

Vid rekryteringen av forskarstuderande, bör en god internationell integration eftersträvas. Dock är målsättningen att de antagna doktoranderna från andra språkområden än det skandinaviska tillägnar sig svenska i den utsträckning att de kan delta i institutionens vardagliga sociala liv. Det administrativa språket vid institutionen kommer fortsättningsvis att vara svenska, vilket innebär att styrelsemöten, informationsmaterial och e-postkommunikation sker på svenska språket. För att underlätta integrationen av utländsk personal, gästforskare och doktorander, ska en hög grad av översättningshjälp erbjudas. Varje anställd ska vara behjälplig med språkstöd i rimlig grad.

På grundnivå sker undervisningen på svenska. När det gäller undervisning på avancerad nivå sker undervisning inom vissa program enbart på engelska och inom andra program på engelska vid behov. Språket på undervisningen på forskarnivå sker på det språk som krävs för deltagande, vilket i princip innebär antingen svenska eller engelska. Språkstöd ska erbjudas lärare med undervisning på engelska.

Delmål

Samtliga anställda som inte har engelska som modersmål skall erbjudas sådan träning i tal och skrift.

Nyckeltal

Engelskkurs genomförs

Doktorander med annat modersmål än svenska ska uppmantras att tillgodogöra sig träning i tal och skrift på svenska.

Svenskkurs genomförs

Ansvarig

- Forskarutbildningsansvarig
- Handledarkollegiet
- Prefekt
- All personal

SAMVERKAN OCH SAMARBETE

Nätverk med omgivande universitet och samhälle

Övergripande mål

Institutionens arbete med att etablera kontakter med näringsliv och offentliga verksamheter i syfte att erbjuda studenters möjlighet till praktikplatser och framtida anställningar ska intensifieras. Även samverkan med andra universitet ska stimuleras.

Även om de internationella kontakterna är viktiga för en akademisk institutions deltagande i vetenskapligt utvecklingsarbete, är även samverkan med det omgivande samhället av stor vikt för att utveckla frågeställningar och teorier. Det sker på olika sätt. Dels samverkar forskningsprojekt med organisationer och institutioner, vilket i allt större utsträckning också efterfrågas av externa forskningsfinansiärer. Dels sprids forskningsresultat till avnämare i regionen, t.ex. genom utåtriktade seminarier och temadagar.

Den kulturgeografiska forskningens signum är att vara nutidsförankrad men framtidssyftande. I den meningen har forskningen ett normativt anslag, vilket inte innebär att resultaten med nödvändighet är problemlösande. Däremot står forskningen i direkt eller indirekt dialog med praktiker och planeringsföreträdare. Relevansen för samhället och forskningens finansiärer är därför mycket stor. Det är en utmaning att upprätthålla en vetenskaplig integritet i ett sådant sammanhang. Institutionen har en hög ambitionsnivå i det sammanhanget. Det återverkar också på undervisningens mål att ge studenterna ett självständigt och vetenskapskritiskt förhållningssätt inför olika former av samhällelig planering.

Samverkan med omgivande universitet bör också utvecklas. Det finns möjlighet till utveckling av samarbetet med KTH när det gäller utbildningen inom samhällsplanering, där ett ömsesidigt studentutbyte bör stimuleras. Ett sådant utbyte kan ske på såväl grundnivå som avancerad nivå. Ett sådant samarbete kräver dock att den egna utbildningens profil tydliggörs så att de två utbildningarnas karaktärsdrag utnyttjas. Möjlighet till samverkan inom forskningen bör också stimuleras, speciellt inom ramen för samhällsplaneringsprofilen.

I närområdet finns också möjligheter till samordning av vissa specifika undervisningsinsatser där institutionen är framgångsrik men där det samtidigt kan vara möjligt att göra kompetensvinster likaväl som ekonomiska vinster genom undervisningssamverkan. Det kan gälla andra institutioner vid Stockholms universitet eller kulturgeografiska institutioner vid Uppsala universitet, Södertörns högskola eller Dalarnas högskola.

Delmål

Nyckeltal

Utveckling av samarbete med KTH rörande utbildning i samhällsplanering.

Ett formellt samarbete med KTH utformas

Samordning av undervisningsinsatser mellan institutionen och motsvarande utbildningsanstalter, t.ex. samordning med Kulturgeografiska institutionen i Uppsala.

Ett formellt samarbete med Uppsala universitet utformas

Utveckling av kontakter med privat och offentligt näringsliv och organisationer, i form av samarbetsprojekt, praktikplatser och utåtriktad seminarieverksamhet.

Ett formellt samarbetsprojekt med omgivande samhälle utformas

Ansvarig

- Prefekt
- Studierektor och biträdande studierektor för grundnivån och avancerad nivå
- Huvudlärare för SPL
- Samtliga lärare och forskare

Alumniverksamhet

Övergripande mål

Tidigare studenter ska erbjudas möjlighet att upprätthålla kontakt med institutionen i form av alumniverksamhet för att därmed vara goda ambassadörer för institutionens utbildning och forskning.

Genom att utveckla alumniverksamheten och hålla kontakt med examinerade studenter kan vi få en god överblick över studenternas fortsatta yrkeskarriär. Det ger oss också möjlighet att bjuda in alumner med relevanta arbetsuppgifter som gästföreläsare på olika undervisningsmoment. Speciellt kan detta utvecklas inom ramen för Samhällsplanerarprogrammet. Alumner kan också vara behjälpliga med att erbjuda praktikplatser för studenter i slutfasen av sin utbildning. Även för att formulera uppsatsämnen och bidra med handledningsstöd kan alumniverksamheten vara värdefull. I samband med exkursioner och fältkurser i landets olika kommuner och regioner bör alumner kontaktas för stöd och kontakthjälp.

För att göra alumniverksamheten meningsfull för tidigare studenter bör möjligheten till vidareutbildning utredas. Genom att erbjuda korta fortbildningskurser och seminarieverksamhet kan f.d. studenter hålla kontakt med varandra och med forskningsläget inom ämnet.

Delmål

Alumner bjuds in som gästföreläsare i relation till deras yrkesverksamhet.

Alumner erbjuds att formulera för deras verksamhetsområde relevanta uppsatsämnen.

Alumner bjuds in till fortbildning, seminarier och informationsmöten.

Nyckeltal

En alumn schemaläggs varje termin inom samhällsplanering respektive kulturgeografi
Ett uppsatsämne utformad av alumn erbjuds studenterna

Webbsida för alumner utvecklas

Ansvarig

- Studievägledare
- Studentexpeditionen (dvs. Iris)
- Huvudlärare i KG, SPL och GIS
- Kursenhetsansvariga